

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU  
Liiketoiminnan logistiikka / Hankintojen johtaminen

Atte Kiiveri

TILAAJAVASTUULAIN MUUTOSTEN VAIKUTUS HAMINA  
ECOPORT –HANKKEELLE

Opinnäytetyö 2014

## TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketoiminnan logistiikka

KIIVERI, ATTE

Tilaajavastuulain muutosten vaikutus Hamina  
EcoPort –hankkeelle

Opinnäytetyö

34 sivua + 3 liitesivua

Työn ohjaaja

lehtori Olli Huuskonen

Toimeksiantaja

NELI, North European Logistics Institute

Joulukuu 2014

Avainsanat

tilaajavastuulaki, selvitysvelvollisuus, laiminlyöntimaksu,  
harmaa talous

Tämä opinnäytetyön aiheena on selvittää tilaajavastuulain muutosten vaikutuksista Haminan satama-alueen terminaali- ja kemianteollisuuden yrityksille. Opinnäytetyö tehtiin osana Haminan EcoPort -hanketta. Hamina EcoPort -hankkeen tarkoitus on kehittää Haminan satama-alueella toimivien yritysten välistä yhteistyötä.

Tässä opinnäytetyössä tutkimusstrategiana käytettiin kvalitatiivista tutkimusta, joka toteutettiin laadullisena kyselytutkimuksena. Kyselytutkimus teetettiin Haminan satama-alueella toimivilla logistiikan osaajilla ja yrityksillä. Kyselytutkimuksella oli tarkoitus saada käsitys siitä, millä tavoin tilaajavastuulain muuttuminen vaikuttaa yrityksiin sekä yritysten tavoista ja mahdollisuuksista vastata uusiin velvoitteisiin.

Osana työryhmän tekemien uudistusehdotusten tarkoitusta oli haluttu vähentää tilaajien ja sopimuspuolten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia parantamalla tietojen hankkimista selvitysvelvollisuuksien hoitoon. Tilaajavastuulain ja sen muutosten koettiin parantavan yritysten mahdollisuuksia selvitysvelvollisuuden täytössä, edistävän reilua kilpailua sekä auttavan harmaan talouden kitkemistä.

## ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Logistics

KIIVERI, ATTE

Effects for amendments to Contractor`s Liability Act on  
Hamina EcoPort -project

Bachelor`s Thesis

34 pages + 3 pages of appendices

Supervisor

Olli Huuskonen, Senior Lecturer

Commissioned by

NELI, North European Logistics Institute

December 2014

Keywords

contractor`s liability act, clearing obligation, failure to  
pay, shadow economy

The objective of this study was examine the effects of amendments to the Contractor`s Liability Act (1233/2006) on the terminal and chemical companies operating in the Hamina port area. This study was a part of the Hamina EcoPort – project, whose main purpose is to develop the cooperation between the companies.

In this study, qualitative research was used research strategy. The study was conducted as a qualitative survey that was sent to the logistics managers and companies in the area of Hamina port. The purpose of the survey was to gather information about how the amendments to the Contractor`s Liability Act effect businesses` and companies` ability to respond to new obligations.

As part of the reform proposals purpose was to reduce the subscribers and the parties the administrative burden and costs by improving data acquisition settlement obligations treatment. The Contractor`s Liability Act and its amendments were considered to improve companies' access to the clearing obligation filling, to promote fair competition, and help eradicate the shadow economy.

# SISÄLLYS

## TIIVISTELMÄ

## ABSTRACT

1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄYTETYÖN SISÄLTÖ JA TOTEUTUS	8
2.1 Tavoitteet ja rajaukset	8
2.2 Tutkimusmenetelmä	8
2.3 Teoreettinen viitekehys, opinnäytetyöprosessi ja tutkimusongelma	8
3 MÄÄRITELMÄT	10
4 TILAAJAVASTUULAKI	10
4.1 Mikä on tilaajavastuulaki?	11
4.2 Kehen sovelletaan	11
4.3 Selvitysvelvollisuus	11
4.4 Harmaantalouden määritelmiä	12
4.5 Tilaajavastuulain valvonta	13
5 TILAAJAVASTUULAIN MUUTOKSET	13
5.1 Muutos tiedonantovelvollisuuteen 1.7.2014	14
5.2 Muutos selvitysvelvollisuuteen 1.1.2015	14
5.3 Muutokset eläkevakuuttamisen osalta	15
5.4 Työterveydenhuollon selvitysvelvollisuus	16
5.5 Laiminlyönti	16

6 TILAAJAVASTUULAIN TOIMIVUUS JA VAIKUTTAVUUS	17
6.1 TIVA-työryhmän selvitys	17
6.2 Tietojen parempi saatavuus	18
6.3 Vaikutuksia yrityksille	19
6.3.1 Hallinnollista taakkaa ja kustannuksia	19
6.3.2 Työryhmän selvitys	19
6.3.3 Ehdotuksia ja arviointia	20
7 SUOMEN TILAAJAVASTUU OY	21
7.1 Tilaajavastuu.fi-palvelu	21
7.2 Veronumero.fi	22
8 NELI, NORTH EUROPEAN LOGISTICS INSTITUTE	22
8.1 Hamina EcoPort -hanke	22
8.2 Haminan satama-alue	23
8.3 Teollisuuspuisto	23
9 TUTKIMUS	24
10 TUTKIMUSTULOKSET	25
10.1 Muutoksia selvitysvelvollisuuteen	25
10.2 Toimivuus ja vaikuttavuus	26
11 JOHTOPÄÄTÖKSET	27
11.1 Tilaajavastuulain selvitysvelvollisuus	27
11.2 Hallinnollista taakkaa ja kustannuksia	28

11.3 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	28
12 POHDINTA	29
LIITTEET	
Liite 1. Kyselytutkimus	

## 1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on NELI, North European Logistics Institute, joka toimii Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa osana alueellista ja kansainvälistä logistiikan tutkimus-, kehitys- ja innovointiverkostoa. NELI toimii yhteistyössä aluekehitysorganisaatioiden, kaupunkien, ELY:n ja Maakuntaliiton kanssa. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2014a.)

Opinnäytetyö tehdään osana Hamina EcoPort -hanketta, jonka tarkoituksena on kehittää Haminan satama-alueella toimivien yritysten välistä yhteistyötä ja luoda klusterimaisia toimintamalleja. Haminan satama-alueelle on tarkoitus käynnistää toimiva bioteknologian, kemian teollisuuden ja logistiikka-alan klusteri. Tällä odotetaan olevan synergiaetua ja kustannussäästöjä synnyttävä vaikutus satama-alueen ja sen lähialueen yrityksille. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2014b.)

Tämän opinnäytetyön aiheena ovat tilaajavastuulain muutosten vaikutukset. Lähtökohdiana on tutkia kuinka tilaajavastuulain muutokset vaikuttavat Haminan satama-alueen terminaali- ja kemianteollisuuden yrityksiin ja tehdä tästä yhteenveto. Aloitteentekijöinä tutkimukselle ovat olleet Haminan satama-alueella toimivat terminaali- ja kemianalan yritykset (Paukku 3.5.2014).

Tilaajavastuulaki tuli voimaan ensimmäinen päivä tammikuuta 2007. Tilaajavastuulaki on tarkoitettu varmistamaan, että yritykset ja julkisoikeudelliset yhteisöt täyttävät lakisääteiset velvoitteensa sopimuspuolina tai työnantajina. Tilaajavastuulaki myös edistää tasavertaista kilpailu yritysten välillä, samalla työehtojen noudattamista ja poistaa harmaata taloutta. Tilaajavastuulaki on laki selvitys- ja tiedonantovelvollisuudesta. Muutoksilla on tarkoitus helpottaa tilaajan velvoitteiden hoitamisessa sekä tuoda selkeyttä lainsäädännön soveltamiseen. Muutokset ovat askel kohti säätelyn yhdenmukaistamista koskemaan kaikkia aloja. (Kuntatyönantajat 2014.)

Tilaajavastuulakia on pyritty saamaan paremmaksi ja toimivammaksi eri muutoksilla viime vuosina. Uusimmat voimaantulleet muutokset koskevat rakennusalan tiedonantovelvollisuutta. Laki tuli voimaan 1.7.2014. Seuraavat suuret muutokset ovat tarkoitus tulla voimaan 1.1.2015. Tällöin muutokset koskevat verotusta, eläkevakuutusta

koskevia tietoja sekä selvitysvelvollisuuden laajentamista koskemaan työterveydenhuollon järjestämistä (Aluehallintovirasto 2014a).

## 2 OPINNÄYTETYÖN SISÄLTÖ JA TOTEUTUS

Tässä luvussa käymme läpi keskeisen sisällön ja tavan, jolla opinnäytetyö on toteutettu. Luvun tarkoitus on avata lukijalleen opinnäytetyön tavoitteet, taustat, rajaukset sekä käytetty tutkimusmenetelmä. Luvussa käydään läpi myös opinnäytetyöprosessi yleisesti.

### 2.1 Tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyön tarkoituksena ja tavoitteena on tuoda esille tilaajavastuulain tarkoitus sekä kuinka sen muutokset vaikuttavat Haminan satama-alueella toimiviin yrityksiin. Tutkimus rajataan koskemaan Haminan satama-alueella toimivia terminaali- ja kemianteollisuuden yrityksiä.

Lukijalle luodaan käsitys tilaajavastuulaista, sen muutoksista sekä siitä, mistä muutostarve ja muutosesitykset ovat lähtöisin.

### 2.2 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyössä tullaan käyttämään tutkimusmenetelmänä kyselytutkimusta. Yritysten nimiä ja vastausten yhteyttä ei tulla paljastamaan, vaan kaikista saaduista vastauksista tehdään yhteenveto sekä johtopäätökset. Kyselytutkimuksella pyritään tuottamaan mahdollisimman luotettava kokonaiskuva tutkittavasta aiheesta ja sen tutkimusongelmista. Kyselytutkimus toteutetaan sähköpostitse lähetettävällä Word-kyselylomakkeella. Valitussa tavassa vastaajilla on helppo käsitellä dataa antaessaan vastauksensa ja lähettää ne takaisin opinnäytetyön tekijälle.

### 2.3 Teoreettinen viitekehys, opinnäytetyöprosessi ja tutkimusongelma

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön teoreettista viitekehystä, kuvataan opinnäytetyöprosessia. Luvussa tuodaan esille myös tutkimusongelma neljänä kysymyksenä.



Tämän opinnäytetyön teoreettinen viitekehys muodostetaan esittelemällä lukijalle, mistä tilaajavastuulaissa on kyse, siihen liittyvät muutokset, ketä osapuolia laki koskettaa sekä keille lain toteuttaminen ja seuranta kuuluvat. Opinnäytetyössä esitellään lukijalle myös Haminan EcoPort -hanke keskeisinä tavoitteinaan. Työssä tuodaan ilmi tilaajavastuulakiin jo tulleet ja tulevat muutokset vuosina 2014 ja 2015 sekä niiden vaikutukset EcoPort -hankkeessa mukana oleville yrityksille.

Teoriaosuudella pyritään antamaan raamit tutkimukselle vieden sitä johdonmukaisesti eteenpäin. Se koostuu tilaajavastuulain määritelmästä, muutosten esittelystä vaatimukseen sekä siitä, mistä muutostarve on lähtenyt sekä työkaluista lain parempaan soveltamiseen. Teoriaosuudessa esitellään myös opinnäytetyön toimeksiantaja, Hamina EcoPort -hanke, Haminan satama-alue ja teollisuuspuisto käsitteenä.

Opinnäytetyön tutkimus toteutetaan kyselytutkimuksella. Kyselytutkimus toteutetaan Haminan Nestesatamassa toimivien yritysten palveluksessa olevia ammattilaisia hyödyntäen. Kyselytutkimus toteutettiin loka- ja marraskuun aikana. Vastausaikana toimi loka- ja marraskuun lisäksi myös joulukuu. Kyselytutkimuksessa haettiin tietoa yritysten tietoisuudesta tilaajavastuulain muutoksista, näiden muutosten mahdollisuuksista, vaatimuksista, haitoista ja edellytyksistä kyseisille yrityksille sekä siitä, koetaanko lainmuutokset positiivisena vai negatiivisena asioina yrityksissä. Tietoa haettiin myös yritysten nykyisistä tavoista toimia koskien tilaajavastuulakia.

Tutkimusongelmina ovat kyseiset kysymykset:

- Mitä muutoksia tilaajavastuulakiin on tullut ja tulossa?
- Mihin muutoksilla halutaan vaikuttaa?
- Mitä mahdollisuuksia/haittaa ne voivat aiheuttaa Haminan satama-alueen yrityksille?
- Koetaanko tilaajavastuulain muutokset hyödyllisiksi?

### 3 MÄÄRITELMÄT

#### Tilaaaja

Tilaaaja on perusilmoitusvelvollinen, kaupparekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja sekä vastaava ulkomailla toimiva yritys. Tilaaaja voi olla myös valtio, kunta tai muu julkisoikeudellinen yhteisö. (Kaupparekisterilaki 2014.)

#### Vuokrattu työntekijä

Vuokrattu työntekijä on tehnyt työtä koskevan sopimuksen Suomessa tai ulkomailla työnantajan kanssa, joka on siirtänyt työntekijän toisen työnantajan käyttöön (Työsopimuslaki 2014).

#### Alihankintasopimus

Tilaaajan ja sopimuspuolen välinen sopimus tietyn työn tekemisestä vastiketta vastaan (Finlex 2006a).

#### Julkisoikeudelliset yhteisöt

Julkisoikeudelliset yhteisöt ovat osa Suomen julkishallintoa ja joilla on oikeus käyttää julkista valtaa. Hoitavat julkisia hallinto- ja palvelutehtäviä. (Tieteen termipankki 2014.)

### 4 TILAAJAVASTUULAKI

Tässä luvussa esitellään tilaajavastuulain olemus, se mistä asioista laki koostuu ja sen tarkoitus. Lisäksi esitellään kuka tilaajavastuulakia valvoo, osapuolet, joita se koskettaa ja heidän velvoitteensa lakia kotoan.

#### 4.1 Mikä on tilaajavastuulaki?

Tilaajavastuulaki on laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. Tilaajavastuulain tarkoitus on edistää tasavertaista kilpailua yritysten välillä sekä työehtojen noudattamista yrityksissä. Lailla on pyrkimys myös torjua harmaata taloutta. Tilaajavastuulain mukaan yrityksellä tai julkisoikeudellisella yhteisöllä on selvitysvelvollisuus siitä, täyttävätkö sen sopimuskumppanit, joiden kanssa sillä on sopimus vuokratyöstä tai alihankinnoista, tietyt lakisääteiset velvoitteensa. (Suomen Tilaajavastuu Oy 2014a.)

#### 4.2 Kehen sovelletaan?

Tilaajavastuulakia sovelletaan Suomessa työn tilaajaan, joka käyttää vuokratyövoimaa tai on tehnyt alihankintasopimuksen. Lakia sovelletaan silloin, kun tilaajan tiloissa Suomessa toimii tilaajan sopimuspuolen työntekijä, jonka työtehtävät liittyvät tilaajan tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin tai näihin liittyviin kuljetuksiin. (Finlex 2006a.)

Rakentamistoiminnassa lakia sovelletaan tilaajiin, jotka toimivat rakennuttajina sekä sopimusketjussa kaikkiin yhteisellä työpaikalla työsuorituksen sisältämän kokonaisuuden tilaajina toimiviin vaikka sopimuspuolena ei olisikaan työnantaja. (Finlex 2006a.)

Tilaajavastuulakia ei sovelleta jos vuokrasuhteessa olevan työntekijän tai työntekijöiden työskentely kestää enimmillään 10 työpäivää tai kun alihankintasopimus on ilman arvonlisäveroa alle 7500 euroa. Tulevissa muutoksissa alarajaa on tarkoitus nostaa 9000 euroon. (Kauppakamari 2014.)

#### 4.3 Selvitysvelvollisuus

Tilaajavastuulaki velvoittaa työn tilaajan selvittämään ennen sopimuksen tekemistä sopimuspuolen tiedot rekisteröitymisestä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, kaupparekisteriin, työnantajarekisteriin sekä ennakkoperintärekisteriin. Tilaajan tulee selvittää myös sopimuspuolen tiedot verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai tie-

dot sitä koskevasta maksusuunnitelmasta. Tilaajan tulee myös selvittää sopimuspuolen tiedot eläkevakuutuksesta, tiedot eläkevakuutusmaksujen maksamisesta sekä tieto siitä, mitä työehtosopimusta mahdollinen sopimuspuoli soveltaa tai tieto tämän keskeisistä työehdoista. Selvitysvelvollisuus koskee rakennustoiminnassa myös tapaturmavakuutuksen ottamista. (Finlex 2014b.)

Tilaajana toimivan tulee lain mukaan pyytää selvitysvelvollisuutensa mukaiset rekisteri- ja muut tiedot sopimuspuoleltaan. Sopimuspuolen on toimitettava nämä tiedot tilaajalle. Mikäli yritys on ulkomainen, on sen toimitettava tilaajalle suomalaisia tietoja vastaavat tiedot sijoittautumismaastaan. Annetut tiedot voivat olla enimmillään kolme kuukautta vanhoja. (Finlex 2014b.)

Tilaaja on oikeutettu hyväksymään myös muualta kuin sopimuspuolelta saatu selvitys, mikäli antajana on luotettavana pidettävä tietojen ylläpitäjä. Tilaajaosapuolen ei tarvitse pyytää edellä mainittuja, tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä, mikäli sopimuspuolena on viranomainen tai muu laissa mainittu taho tai jos osapuolen toiminta on vakiintunutta. Ei myöskään silloin, kun tilaajan ja sopimuspuolen sopimussuhdetta voidaan pitää aikaisempien sopimusten johdosta vakiintuneena tai edellä mainittuihin rinnastettava, ja on perusteltu syy luottaa sopimuspuolen täyttävän lakisääteiset velvoitteensa. Rakentamistoiminnan osalta selvitysvelvollisuutta voidaan rajata edellä mainitulla tavalla vain, jos sopimuspuolena on viranomainen tai muu laissa mainittu taho tai jos luottamus tilaajan ja sopimuspuolen välillä perustuu muuhun selvästi tällaiseen tilanteeseen rinnastettavaan syyhyn. (Finlex 2014b.)

Selvitysten on tarkoitus antaa tilaajalle mahdollisuus arvioida onko sopimuspuolella valmiuksia hoitaa lakisääteisiä velvoitteitaan. Kun tilaaja on saanut selvitykset, se voi tehdä sopimuksen sopimuspuolen kanssa. Tilaajavastuulaille säädellään sopimuksen teon edeltävää ajankohtaa, eikä sillä pääsääntöisesti puututa sopimuskauden aikana ilmeneviin laiminlyönteihin. (Finlex 2014b.)

#### 4.4 Harmaantalouden määritelmiä

Harmaaksi taloudeksi voidaan määritellä taloudellinen tuotannollinen toiminta, joka jää pois kansantalouden tilinpidosta ja jää näin ollen pois bruttokansantuotelaskelmis-

ta. Harmaaksi taloudeksi voidaan kutsua myös sellaista organisaation toimintaa, josta aiheutuvia lakisääteisiä velvoitteita laiminlyödään, jotta säästyttäisiin verojen, lakisääteisten eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuja sekä tullin perimien maksujen osalta. (Verohallinto 2014a.)

#### 4.5 Tilaajavastuulain valvonta

Lain valvonta kuuluu Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueisiin. Etelä-Suomen aluehallintovirasto vastaa tilaajavastuulain valvonnasta koko Suomessa. Lakia valvovat tarkastajat toimivat Helsingin, Kemin, Kuopion, Lappeenrannan, Oulun, Mikkelin, Tampereen, Turun sekä Vaasan toimipisteissä. (Aluehallintovirasto 2014b.) Alla oleva lista on lainattu työsuojeluhallinnon Aluehallinnon verkkokotisivuilta; [www.tyosuojelu.fi/fi/etela\\_tilaajavastuu](http://www.tyosuojelu.fi/fi/etela_tilaajavastuu). (Aluehallintovirasto 2014b.)

Valvonnan painopisteitä vuonna 2014:

- Palvelualat
- Logistiikka
- Rakennusala
- Teknologiateollisuus
- Alkutuotanto

## 5 TILAAJAVASTUULAIN MUUTOKSET

Tilaajavastuulakiin on tullut muutoksia vuoden 2014 aikana ja seuraavat muutokset on tarkoitus astua voimaan 1.1.2015. Suomen hallitus on esityksessään 161/2014 esittänyt tilaajavastuulakiin muutoksia, joiden on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2015. Tilaajavastuulakiin on tarkoitus tulla muutoksia tilaajan selvitysvelvollisuuteen sopimuspuolen verovelkatietojen ja eläkevakuuttamisen sekä työterveydenhuollon tietojen osalta. Muutoksilla on tarkoitus selkeyttää lainsäädännön soveltamista, torjua harmaata taloutta sekä helpottaa tilaajaa hoitamaan velvoitteensa. Lain säätelyä on tarkoitus yhdenmukaistaa koskemaan kaikkia aloja. (Finlex 2014b)

## 5.1 Muutos tiedonantovelvollisuuteen 1.7.2014

Etenkin rakennus- ja kemianteollisuuden aloilla tilaajavastuulaki on tullut tarpeen viime vuosina. Suurin osa, lähes puolet tarkastuksista tehdään juuri rakennusalalla. Kemianteollisuus on ollut tarkastusten kärkipäässä. Tilaajalle on usein suuri vastuu urakan lopputuloksen kannalta. Luotettavuus tilaajan ja aliurakoitsijoiden välillä on rakennusalalle erittäin tärkeää. Virheiden tapahtuessa, vastuukysymyksissä on juuri tiedonantovelvollisuudella merkittävä osa. (Råman 2011.) Tilaajan täytyy tietää mitä tilaa ja keneltä ennen sopimuksen syntyä. Juuri tähän selvitysvelvollisuus sen laajentaminen ja selkeyttäminen osaltaan tähtäävät.

1.7.2014 astui voimaan laki rakentamiseen kohdistuvasta tiedonantovelvollisuudesta. Velvoitteista säädetään verotusmenettely- ja työturvallisuuslaissa. Tiedonantovelvollisuus koskee rakennustoimintaa harjoittavia yrityksiä, itsenäisiä ammatinharjoittajia sekä yhteisillä työmailla työskenteleviä työntekijöitä. (Verohallinto 2014b.)

Jokaisen rakennuspalveluja tilaavan tilaajan on ilmoitettava kuukausittain Verohallinnolle, keneltä rakennustyöt on tilannut. Rakennusurakoista tulee ilmoittaa työmaittain urakkasopimuksia koskevia tietoja, kuten sopimuspuolet, kesto, kokonaissumma sekä laskettu määrä ilmoitusjaksolta. (Verohallinto 2014b.)

Urakkatietojen lisäksi Verohallinnolle annetaan tiedot kaikista yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä riippumatta heidän työsuhteensa laadusta tai työnantajastaan. Tiedonantovelvollisuus koskee myös yksityisiä ammatinharjoittajia. Työntekijätiedot annetaan työmaittain päätoteuttajalle, joka toimittaa tiedot keskitetysti Verohallinnolle kuukausittain. (Verohallinto 2014b.)

## 5.2 Muutoksia selvitysvelvollisuuteen 1.1.2015

Ensimmäinen päivä tammikuuta 2015 voimaan on tarkoitus tulla täsmennyksiä tilaajan selvitysvelvollisuuksiin sekä laiminlyöntimaksuihin. Tilaajan selvitysvelvollisuus laajenisi koskemaan jatkossa työterveydenhuollon järjestämisen sekä ulkomailta lähetettyjen työntekijöiden eläketurvaa koskevien tietojen selvittämistä.

Tilaaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa tilaaajan selvitysvelvollisuutta muutettaisiin sopimuspuolen verovelkatietojen ja eläkevakuuttamista koskevien tietojen osalta. Lakia selkiytettäisiin verovelkatodistuksen esittämisen osalta. Selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi olisi riittävää, että tilaaja pyytää sopimuspuolelta todistuksen verojen maksamisesta tai selvityksen siitä, että verovelan määrä, josta ei ole tehty maksusuunnitelmaa, ei ylitä 10 000 euroa tai selvitystä verovelan määrästä. Jos sopimuspuolella ilmenee olevan verovelkarekisterin mukaan velkaa yli 10 000 euroa, tulee tilaaajan pyytää sopimuspuolelta viranomaisen antama todistus verovelan määrästä eli käytännössä verovelkatodistus. Jatkossa sopimuspuolen verotiedot on tarkoitus selvittää ensisijaisesti verovelkarekisterin avulla, josta selviää onko yritys laiminlyönyt arvonlisävero- tai ennakonpidätysmaksuja sekä se, onko työnantajan sosiaaliturvamaksuja koskevan ilmoituksen antamisessa ollut laiminlyöntejä. (Finlex 2014b.)

Lainmuutoksen jälkeen sopimuspuolen verovelka tai verovelkaa koskevan maksusuunnitelman puuttuminen ei jatkossa kuitenkaan voisi enää johtaa tilaajalle määrättävään laiminlyöntimaksuun. Tällöin on tilaaajan omassa harkinnassa, tekeekö se sopimuksen verovelkaisen yrityksen kanssa. (Finlex 2014b.)

Tilaajavastuulakiin tulisi myös soveltamiskäytäntö ulkomaisesta yrityksestä selvitettäviä tietoja koskien. Jos ulkomaisella yrityksellä on Suomessa yritys- ja yhteisötunnus, tulee tilaaajan selvittää Suomessa tiedot sopimuspuolen merkitsemistä verotusta koskeviin rekistereihin sekä tämän verovelkatiedot. (Finlex 2014b.)

### 5.3 Muutokset eläkevakuuttamisen osalta

Eläkevakuuttamisen osalta lakiin kirjattaisiin yksityiskohtaiset säännökset sopimuspuolen sopimuskauden aikana lähetetyistä työntekijöistä, joita Euroopan unionin sääntelyn perusteella työnantajalla ei ole velvollisuutta vakuuttaa Suomessa. Tällöin sopimuspuolen olisi toimitettava selvitys tilaajalle sosiaaliturvan määräytymisestä ennen työn aloittamista. Tilaajan tulisi varmistaa, että sopimuspuoli toimittaa kyseiset tiedot. (Hankinnat.fi 2014a.)

Tilajaajalla olisi lisäksi tiedonantovelvollisuus omalle sopimuspuolelleen ja sopimuspuolen kautta edelleen lähetetyille työntekijöille viranomaistahosta, joka Suomessa vastaa valvonnasta ja neuvonnasta lähetettyjen työntekijöiden lakia koskien. Käytännössä tämä tarkoittaa työntekopaikkaa lähimmän aluehallintoviraston työsuojelusta vastaavan vastuualueen yhteystietoja. (Hankinnat 2014a.)

#### 5.4 Työterveydenhuollon selvitysvelvollisuus

Tilajaajan selvitysvelvollisuus laajenee velvollisuudella selvittää sopimuspuoleltaan, kuinka tämän työntekijöiden työterveydenhuolto on järjestetty. Selvityksenä käy sopimuspuolen antama työterveydenhuoltosopimus tai itse laadittu kirjallinen selvitys siitä, missä työntekijöiden työterveydenhuolto järjestetään. (Kauppakamari 2014.)

#### 5.5 Laiminlyönti

Laiminlyöntimaksu on seuraus tilajaavastuulain rikkomisesta. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä selvitysvelvollisuuden laiminlyönnin lisäksi myös, jos tilajaaja on tehnyt sopimuksen liiketoimintakieltoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa, myös silloin kun sopimuspuolena on yritys, jonka yhtiömies, hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muu tähän rinnastettava henkilö on liiketoimintakiellossa. Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä myös tilanteessa, jossa tilajaaja on tehnyt sopimuksen vaikka tietää, ettei sopimuspuoli ole aikeissa täyttää sen lakisääteisiä velvoitteita. (Kauppakamari 2014.)

Tilajaavastuulain laiminlyöntiä poistamaan on tarkoitus kiristää lain seuraamusjärjestelmää. Samalla sitä on tarkoitus yhdenmukaistaa. Laiminlyönnistä johtuvaa laiminlyöntimaksua sekä korotettua laiminlyöntimaksua sovelletaan rakennusosalalla. Tarkoituksena on, että korotettua maksua sovellettaisiin rakentamistoiminnan lisäksi myös kaikkiin muihin lain soveltamisalaan kuuluviin sopimuksiin. Toistuvat laiminlyönnit pystyttäisiin jatkossa ottamaan paremmin huomioon myös korkeammilla laiminlyöntimaksuilla. Laiminlyöntimaksu olisi jatkossa vähintään 2000 euroa ja enimmillään 20 000 euroa. Ennen lainmuutosta laiminlyöntimaksun määrä vähimmillään on 1 702 euroa ja enimmillään 17 024 euroa. Korotetun laiminlyöntimaksun määrä vähimmillään jatkossa olisi 20 000 euroa ja enimmillään 65 000 euroa. Ennen lainmuutosta ko-



rotettu laiminlyöntimaksu on vähimmillään 16 000 euroa ja enimmillään 50 000 euroa. Maksuissa otettaisiin huomioon laiminlyönnin vakavuus. Laiminlyöntimaksun suuruus vahvistetaan kolmivuotiskausittain rahanarvon muutosta vastaavasti valtioneuvoston asetuksella. (Kauppakamari 2014.)

## 6 TILAAJAVASTUULAIN TOIMIVUUS JA VAIKUTTAVUUS

Tässä luvussa kerrotaan Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman työryhmän raporttien pohjalta sitä, mistä tilaajavastuulain muutokset ovat lähtöisin ja avataan toimenpiteiden eli muutosten mahdollisuuksia ja vaikutuksia.

### 6.1 TIVA-työryhmän selvitys

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti neljäs lokakuuta 2012 TIVA-työryhmän, jonka tarkoituksena oli selvittää muutostarpeita tilaajavastuulakiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö teetti vuonna 2012 TIVA-työryhmää varten verkkokyselyn. Verkkokyselyyn vastasi 223 vastaajaa eri yritysten, tilaajavastuulain asiantuntijoiden ja viranomaistahojen puolelta. Kyselyssä keskityttiin tilaajavastuulain toimivuuteen ja vaikuttavuuteen sekä eritoten lain yritysvaikutuksiin. Kyselyn tarkoitus oli saada selville tilaajavastuulain uudistamistarpeita, eritoten sopimuspuolen luotettavuuden selvittämistä ja arvioimista koskien. 223 vastanneesta noin puolet toimi rakennusalalla, minkä arvioitiin näkyvän vastauksissa. (Työelämä- ja markkinaosasto 2014.)

Vastaajien mielestä tiedot verojen maksamisesta, verovelkatodistuksesta tai maksusopimuksesta sekä tapaturmavakuutuksesta olivat keskeisimpiä arvioitaessa sopimuspuolen luotettavuutta. Olennaisena luotettavuuden mittarina nousi esiin tieto siitä, että yritys on merkitty arvonlisävelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja tietoa kaupparekisteriotteesta sekä tietoa eläkevakuutusten ottamisesta. Kaikkien vastaajien mielestä selkein epäluotettavuuden merkki oli verojen laiminlyönti. (Finlex 2014b.)

Kyselyssä selvisi, että tulokset olivat linjassa tilaajavastuuvalvonnan näkemysten kanssa sopimuspuolen luotettavuutta arvioitaessa käytettävistä, merkityksellisistä tiedoista. Tilaajavastuulain pääperiaatetta sopimuspuolen luotettavuuden selvittämisestä, joka tapahtuu ennen sopimuksen tekoa, ei koettu tarpeelliseksi muuttaa, vaan sitä pidettiin sinänsä toimivana järjestelmänä (Finlex 2014b).

## 6.2 Tietojen parempi saatavuus

Kyselystä selvisi parannustoivomuksia koskien tilaajan selvitysvelvollisuuteen kuuluvien viranomaistietojen saatavuutta koskien. Toivottiin, että tietojen saatavuuden osalta kehitettäisiin luovuttamisen osalta helppokäyttöinen viranomaispalvelu vielä yksityisten palvelujen rinnalle. Yksi rakennusalaalla käytössä oleva palvelu selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi on Suomen Tilaajavastuu Oy:n tarjoama tilaajavastuu.fi-palvelu. Erinäisiä sähköisiä palveluja ei muilla aloilla vielä laajasti käytössä. (Finlex 2014b.)

Viranomaistietojen paremmalla saatavuudella lisättäisiin yritystoiminnan läpinäkyvyyttä ja näin ollen sillä olisi oletettavasti vähentävä vaikutus epätervettä kilpailua kohtaan. Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman työryhmän raportin; Yritysten harmaan taloudentorjuntaan liittyvien julkisten velvoitteiden hoitamisen helpottaminen -työryhmämietintö, TEM raporteja 18/2013, mietinnössä esitettiin ajatus, että tilaajavastuulain edellyttämät tiedot tulisi olla mahdollista saada yhdestä viranomaisen ylläpitämästä palvelusta. Tarkoituksena oli helpottaa tilaajan selvitysvelvollisuudesta syntyvää hallinnollista taakkaa. Todettiin, että viranomaiskanava olisi parhaiten toteutettavissa yritys- ja yhteisötietojärjestelmän eli YTJ:n kautta laajentamalla sen tietosisältöä tai mahdollistamalla siirtyminen sen kautta muihin viranomaispalveluihin.

Tilaaja voi jo nykyisin saada tiedon yrityksen merkitsemisestä ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin YTJ:stä. Myös sähköinen kaupparekisteriote on mahdollista saada YTJ:n kautta VIRRE-palvelusta. Suomessa on ensimmäinen päivä joulukuuta 2014 otettu käyttöön Verohallinnon ylläpitämä julkinen verovelkarekisteri. Nyt myös verovelkatiedot ovat saatavissa YTJ:n kautta. (Finlex 2014b.)

Tilaajavastuulain muutoksissa on pyritty ottamaan huomioon tilaajan mahdollisuus hyödyntää laajasti ja oma-aloitteisesti viranomaisrekisteriä. Tarkoituksena on parantaa tietojen ajantasaisuutta, oikeellisuutta sekä vähentää tilaajan taakkaa selvitysvelvollisuutta täytettäessä. (Finlex 2014b.)

### 6.3 Vaikutuksia yrityksille

Tässä luvussa käsitellään tilaajavastuulaista ja sen selvitysvelvollisuudesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, jotka kohdistuvat yrityksille. Lain vaatimusten noudattaminen vaatii aina jonkin verran resursseja yritykseltä, myös tilaajavastuulain noudattaminen.

#### 6.3.1 Hallinnollista taakkaa ja kustannuksia

Kun yritykset toimittavat lainsäädännön velvoittamia toimittavat tietoja toiminnastaan viranomaisille, henkilöstölle tai kolmannelle osapuolelle syntyy yritykselle hallinnollisia kustannuksia. Hallinnollisista kustannuksista hallinnollinen taakka on toimenpiteistä, joita yritykset tekevät pelkästään lainsäädännön edellyttäessä, syntyvä osa. Tiedonantovelvoitteet toimivat vaatimuksina tuottaa, arkistoida, lähettää sekä säilyttää tietoja. (TEM raportteja 1/2014.)

Hallinnollista taakkaa aiheutuu niin tilaajalle kuin sopimuspuolellekin tilaajavastuulain mukaisesti meneteltäessä. Tilaajan velvollisuutena on pyytää selvitykset, jotka sopimuspuoli kokoaa ja toimittaa tilaajalle. Tilaajan vastaanotettua selvitykset se arvioi ne, arkistoi ja on tarvittaessa velvollinen vastaamaan esimerkiksi työsuojeluviranomaisen tietopyyntöihin koskien niitä. (TEM raportteja 1/2014.)

#### 6.3.2 Työryhmän selvitys

Työryhmän selvityksessä; Selvitys tilaajavastuulain uudistamiseksi tehtyjen ehdotusten vaikutuksista, TEM raportteja 1/2014, arvioitiin yrityshaastattelujen perusteella yrityksille lainsäädännöllisten velvoitteiden täyttämiseen kuluvaan aikaan ja muihin kustannuksiin. Selvityksessä käytettiin SCM -mentelmää (Standard Cost Model, SCM), joka soveltuu juuri edellä mainittujen asioiden arvioimiseen.

Selvityksessä otettiin kantaa väliraportin ehdotusten vaikutuksesta yritysten hallinnolliseen taakkaan. Selvityksen pohjalta yrityksille olisi hallinnollisen taakan osalta vähentävä vaikutus jos yritykset saisivat selvitettävät raportit ja tiedot yhden viranomaiskanavan kautta.

Selvityksen perusteella yrityksillä, jotka pyytävät tai antavat säännöllisin väliajoin selvityksiä oli alhaisemmat hallinnolliset kustannukset kuin yrityksillä, jotka antavat selvityksiä satunnaiseen tapaan. Myös yrityksen mahdollisuudella käyttää sähköisiä palveluja selvitysvelvollisuuden hoitamiseen oli kustannuksia alentava vaikutus. Eri-tyisesti Suomen tilaajavastuu Oy:n Tilaajavastuu.fi-palvelua käyttävän, SCM- menetelmän mukaan keskisuureksi standardoidun, tilaajan kustannukset jäävät alle 200 euroon vuodessa sen pyytäessä selvityspyynnön kaksi kertaa viikossa. Muuten hallinnolliset kustannukset nousevat lähelle 3000 euroa vuodessa. Myös keskisuuren yrityksen, joka toimittaa selvityksiä kaksi kertaa viikossa kustannukset eivät ylitä 200 euroa vuosi tasolla.

Keskisuuri tilaaja tekee keskimäärin 200 kappaletta selvityspyyntöjä vuodessa. Selvityksistä vastaa usein tämänkaltaisissa yrityksissä toimistoassistentti tai muu vastaava henkilö. Yrittäjävetoinen pk-yritys, jossa yrittäjä vastaa itse selvitysten tekemisestä noin kerran kuukaudessa tulee Tilaajavastuu.fi-palvelua käytettäessä kustannuksia noin 15 euroa vuodessa. Ilman Tilaajavastuu.fi-palvelua kustannukset ovat vuodessa noin 380 euroa. (Tilaajavastuu.fi 2014.)

### 6.3.3 Ehdotuksia ja arviointia

Samassa esityksessä ehdotettiin, että tilaaja voisi hyödyntää julkista verovelkarekisteriä verotustietojen osalta. Arvioitiin, että tilaaja voi suuressa osassa tapauksia täyttää selvitysvelvollisuutensa verovelkarekisteristä saatavien tietojen avulla, vähentäisi uusi julkinen verovelkarekisteri tilaajan ja tämän sopimusosapuolen hallinnollisia kustannuksia ja taakkaa. (TEM raportteja 1/2014.) Tämä julkinen verovelkarekisteri otettiin käyttöön 1.12.2014.

Esityksessä esitettiin myös, että selvitettäviin tietoihin tulisi tieto työterveydenhuollon järjestämisestä ja ulkomaisten työntekijöiden eläkevakuutuksen osalta. Kyseisessä selvityksessä arvioitiin varovaisesti, ettei työterveydenhuollon järjestämisen selvittäminen lisäisi suuresti osapuolten hallinnollista taakkaa. (TEM raportteja 1/2014.)

## 7 SUOMEN TILAAJAVASTUU OY

Suomen Tilaajavastuu Oy:n tuoteperhe käsittää kaksi palvelukokonaisuutta; Veronumero.fi -palvelu ja Tilaajavastuu.fi -palvelu, johon kuuluvat Luotettava Kumppani-, Raportit- ja Valvoja -palvelut. Palvelukokonaisuuksien tarkoituksena on lisätä rehellistä yritystoimintaa sekä parantaa yritysten kilpailukykyä ja tehokkuutta. Palvelukokonaisuuden ovat myös helpottamassa yritysten selvityselvöllisyyden hoitoa kitkien harmaata taloutta ja edistämässä tervettä kilpailua yritysten välillä. (Tilaajavastuu.fi 2014.)

### 7.1 Tilaajavastuu.fi-palvelu

Luotettava Kumppani -palvelu noutaa yrityksen puolesta tilaajavastuulain edellyttämät tiedot eri rekistereistä ja tietolähteistä. Raportit -palvelun avulla tilaaja voi tarkastaa kaikilta palveluun rekisteröidyiltä toimittajilta tilaajavastuulain mukaiset selvitykset suoraan verkosta. Kertarekisteröityminen Luotettava Kumppani -palveluun riittää jonka jälkeen tietoja voi jatkossa tarkastaa verkkopalvelusta Raportit -palvelun kautta ja selvitykset voi arkistoida suoraan Valvoja-palvelun avulla. (Tilaajavastuu.fi 2014.)

Tilaajavastuu.fi -palvelua käytettäessä hallinnolliset kustannukset muodostuvat palveluun rekisteröitymisestä ja vuosimaksusta. Kustannuksia ei selvityspyyntökohtaisesti aiheudu lainkaan. (Tilaajavastuu.fi 2014.)

Tilaajavastuu.fi -palvelun on kehittänyt Aspida Oy. Kehittämiskumppanina on Rakennusteollisuus RT ry, jonka omistavat Rakentamisen Laatu RALA ry sekä Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry ja jotka yhdessä omistavat Aspida Oy:n. (Suomen Tilaajavastuu Oy 2014b.)

## 7.2 Veronumero.fi

Veronumero.fi palvelukokonaisuuden kautta voi saada veronumerolain edellyttämät tiedot työntekijöistä. Palvelussa olevia työntekijätietoja on ollut mahdollista hyödyntää 1.7.2014 alkaen, jolloin voimaan tulivat verotusmenettelyä ja työturvallisuutta koskevat uudet velvoitteet. Veronumeroiden oikeellisuus tarkastetaan Verohallinnon veronumerorekisteristä. Suomen Tilaajavastuu Oy:n verkkosivujen perusteella Veronumero.fi -palvelussa tarjottavilla ratkaisuilla on tarkoitus pystyä hoitamaan tiedonantovelvollisuutensa riippumatta yrityksen koosta tai toimialasta. Palvelu soveltuu niin rakennuttajalle, päätoteuttajalle, tilaajalle kuin urakoitsijallekin. (Suomen Tilaajavastuu Oy 2014c.)

Veronumero on yksilöllinen 12-merkkinen numerosarja, jota tarvitsevat kaikki henkilöt, jotka työskentelevät rakennustyömaalla. Numerosarjasta ei voi päätellä ikää, sukupuolta tai henkilön syntymäaikaa. (InToFinland 2014.)

## 8 NELI, NORTH EUROPEAN LOGISTICS INSTITUTE

Tässä opinnäytetyössä toimeksiantajana toimii NELI eli North European Logistics Institute. Se toimii osana alueellista ja kansainvälistä logistiikan tutkimus-, kehitys- ja innovointiverkostoa. NELI toimii aktiivisesti merenkulun ja logistiikan koulutuksen uudistajana ja sisällön tuottajana. Se toimii myös linkkinä yritysten ja opetuksen välillä. NELI toimii yhteistyössä alueorganisaatioiden, kaupunkien, ELY:n sekä Maakuntaliiton kanssa. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2014a.)

### 8.1 Hamina EcoPort -hanke

Hamina EcoPort -hankkeessa on tarkoitus kehittää Haminan sataman alueella olevien yritysten välistä yhteistyötä ja pilotoida klusterimaisia toimintamalleja. Hamina EcoPort -hankkeessa yhteistyössä toimivat Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Haminan kaupunki, HaminaKotka Satama, Haminan Vesi, Haminan Energia sekä Haminan sataman alueella toimivat useat yritykset tekevät yhteistyötä kehittääkseen Haminan Nestesatamassa toimivien yritysten välistä yhteistyötä. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2014b.)

Hankeajan puitteissa on tavoitteena käynnistää Haminan satama-alueella toimiva biokemian tehdas, kemian teollisuuden ja logistiikka-alaan erikoistunut klusteri. Klusteritoimintojen odotetaan synnyttävän synergiaetua sekä kustannussäästöjä ja parantavan satama-alueen ja lähialueella toimivien yritysten toiminta edellytyksiä. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2014b.)

Hamina EcoPort -hankkeessa päärahoittajana toimii Euroopan Unionin aluekehitysrahoisto Kymenlaakson Liiton kautta. Hankkeen muita rahoittajia ovat Haminan kaupunki, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy, HaminaKotka Satama Oy, Haminan Vesi ja Haminan Energia. Hankkeen kokonaisbudjetti on 162.000 euroa. Hamina EcoPort -hanke käynnistyi syyskuussa 2013 ja päättyy 31.12.2014. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2014b.)

## 8.2 Haminan satama-alue

Haminan satamanosa toimii Suomen monipuolisimpana satama-alueena. Sijaintinsa vuoksi se on eri kuljetusmuotojen keskipiste ja tärkeä kauttakulkureitti. Haminan satamanosassa käsitellään nestebulk-, kuivabulk-, kontti-, RoRo-, kaasu-, projekti- ja konventionaalisia lasteja. Satama-alue on suuruudeltaan lähes 500 hehtaaria ja siellä laivat kulkevat 12 metriä syvää laivaväylää pitkin ja purkauksen jälkeen lasti jatkaa matkaa maantie ja rautatieyhteyksiä pitkin. Haminan satamanosan on myös Suomen merkittävin kemikaalikäsittelyn keskittymä. Sen neste- ja kaasuterminaalissa operoi 15 eri kemikaalioperaattoria monipuolisine tuotantolaitoksineen.

Haminan satamanosassa toimii monia satamasidonnaiseen teollisuuteen ja logistiikkaan keskittyneitä yrityksiä. Alueella ja koko Haminalla on erinomaiset edellytykset yritystoiminnan kehittämiseksi infrastruktuurinsa ja sijaintinsa takia. Haminan läpi kulkee muun muassa E18-tie. (HaminaKotka.)

## 8.3 Teollisuuspuisto

Teollisuuspuistolla tarkoitetaan rajatulla alueella ja saman aidan sisäpuolella toimivien itsenäisten tuotantolaitosten ja yritysten sekä toimijoiden keskittymää, joilla on yhteinen infrastruktuuri. Teollisuuspuistolle ominaista on se, ettei mikään yrityksistä ole

hallitsevassa asemassa muihin nähden vaan yritykset ovat itsenäisiä toimijoita. (Turvallisuus teollisuuspuistossa. Opas teollisuuspuistossa toimiville yrityksille 2008, 6.)

Teollisuuspuistossa toimivat itsenäiset yritykset, jotka omistustensa tai sopimustensa kautta hallitsevat alueitaan. Yritykset vastaavat jokainen osaltaan toimintansa lainsäädännön mukaisuudesta ja toimintansa turvallisuudesta. (Turvallisuus teollisuuspuistossa. Opas teollisuuspuistossa toimiville yrityksille 2008, 6.)

Teollisuuspuistossa yritysten tuotantoprosessit, käyttöhyödykkeet, apujärjestelmät, tuotantolinjat tai muut toiminnot voivat olla yhteydessä toisiinsa. Toinen yritys voi toimia esimerkiksi omassa toiminnassaan jatkojalostaa toisen tuotetta tai vaihtoehtoisesti käyttää tämän jätettä omassa tuotantoprosessissaan. Yrityksillä voi olla jäteveden puhdistamiseen yhteinen viemäriverkko tai esimerkiksi yhteinen höyryn tai paineilman tuotanto. Niillä on yhteisiä liikennöinti- ja kulkuväyliä. (Turvallisuus teollisuuspuistossa. Opas teollisuuspuistossa toimiville yrityksille 2008, 6.)

Teollisuuspuistossa toimii tavallisesti tuotantoyritysten lisäksi kumppanuusyhtiöitä tarjoten erilaisia palveluja tuotantoyrityksille. Tarjottavia palveluja voivat olla tuotantolaitosten huolto- ja kunnossapitopalvelut, jätehuolto- ja puhtaanapitopalvelut sekä ruokapalvelut. Kumppanuusyhtiöt voivat tarjota myös infrastruktuurin ylläpito- ja kehittämispalveluja. Näihin voi sisältyä muun muassa veden toimitusta, viemäriverkoston hoitoa, lämmönvälitystä, tiestön sekä pysäköintialueiden hoitoa ja aluevartiointia. (Turvallisuus teollisuuspuistossa. Opas teollisuuspuistossa toimiville yrityksille 2008, 6.)

## 9 TUTKIMUS

Kyselytutkimus (Liite 1) lähetettiin 9:lle Haminan satama-alueella toimivalle terminaali- ja kemianteollisuuden yritykselle, joista 5 yritystä vastasi kyselyyn. Kyselyn kysymykset olivat aseteltu valintamuotoisiksi, mutta kyselyn loppuun sai vastata myös vapaamuotoisesti tutkimusta koskien. Kaikille yrityksille lähetettiin sama kyselytutkimus kysymyksineen. Näin vastausaineiston analysointi oli helpompaa. Kyselytutkimus lähetettiin myös HaminaKotkan sataman Haminan sataman osan kunnossapitopäällikölle, joka vastasi osaltaan kyselytutkimukseen.



## 10 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esitellään kyselytutkimuksen perusteella saadut tutkimustulokset yhteenvedona. Alaluvut on otsikoitu vastaamaan teoriaosuutta.

### 10.1 Muutoksista selvitysvelvollisuuteen

Kaikki kyselytutkimukseen vastanneet yritykset olivat tietoisia tilaajavastuulain muutoksista. Kaikissa yrityksissä ei kuitenkaan oltu ajan tasalla siitä, mitä asioita tilaajavastuulaissa muutokset koskevat ja mitä uusia velvoitteita ne yrityksille tuovat. Tutkimuksen perusteella selvisi, että tilaajavastuulaki ei ole niin suuri asia pienelle yritykselle kun mitä sen suurelle. Pääsääntöisesti asiat olivat tiedossa, mutta eräästä pienestä, vai muutamana ihmisen yrityksestä, vastattiin, etteivät tiedä mitä asiat tarkoittavat. Pienet yritykset eivät välttämättä tarvitse tilaajavastuulakia kovinkaan paljon, sillä ne eivät ole suuria rakennuttajia tai suuria tilaajia. Yleinen tulos oli, että yritykset ja niiden sopimuspuolet ovat hoitaneet tilaajavastuulain velvoittamat selvitysvelvoitteensa kunnialla.

Yksikään kyselyyn vastanneista yrityksistä ei ollut sopimussuhteessa verovelkaisen yrityksen kanssa. Kolmessa tapauksessa kyselyyn vastanneista henkilö ei ollut tietoinen onko heidän yrityksellään sopimusta verovelkaisen yrityksen kanssa.

Kyselytutkimuksessa selvisi myös, että vastaajayritykset saavat sopimuspuoliltaan tai alihankkijoiltaan selvityksiä näiden työvoiman vaihtuvuutta, työlupia ja työntekijöiden kansalaisuudesta johtuvia selvityksiä monesti eri aikaväleihin. Tämä ei sinällään ole kovinkaan erikoinen asia vaan johtuu siitä kun tutkimukseen vastanneet yritykset ovat eri toimialoilla toimivia. Vaihtelevuutta terminaaliteollisuuden yritysten kuin kemianteollisuuden yritysten välillä ei juuri ollut. Yritykset saivat työvoima koskien selvityksiä joko neljännesvuosittain, eli noin kerran kolmessa kuukaudessa tai noin kerran vuodessa tai yhden kerran sopimuskauden aikana.

## 10.2 Toimivuus ja vaikuttavuus

Selvitysvelvollisuuden muuttaminen verotusta koskevien tietojen ja eläkevakuutusta koskevien tietojen sekä selvitysvelvollisuuden laajentamista työterveydenhuollon järjestämisen osalta koettiin yrityksissä yleisesti positiivisena asiana. Tilaajavastuulain peruseriaate vähentää yrityksille harmaasta taloudesta ja epäterveestä kilpailusta aiheutuvia haittoja koettiin paranevan näiden muutosten myötävaikutuksesta.

Haminan satama-alueen yritykset ovat luottavaisia, että terminaali- ja kemianteollisuuksien aloilla ja niiden alihankintaportaassa harjoitetaan rehtiä liiketoimintaa ja kilpailua. Harmaata taloutta ei uskota olevan Haminan satama-alueella. Kukaan vastanneista ei usko minkään niiden yhteistyökumppanin harjoittavan harmaata taloutta laiminlyömällä velvoitteitaan.

Vastauksista selvisi, ettei vastanneilla ollut tarkkaa tietoa onko niiden sopimuspuolelle määrätty joskus laiminlyöntimaksua. Mikäli yrityksen sopimuspuolelle olisi joskus määrätty laiminlyöntimaksu, voidaan tuloksista sanoa, ettei se aiheuta suurta luottamuspulaa yrityksissä.

Tilaajavastuulain muutosten myötä on mahdollista, että yritysten hallinnollinen taakka tulee lisääntymään, mutta samalla koetaan, ettei hallinnollista taakkaa sekä hallinnollisia kustannuksia muutosten myötä synny kuitenkaan kovin paljon. Sähköisten palvelujen tarjoaminen ja tiedonhaun keskittäminen ovat otettu työkaluiksi selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi. Yritykset kokevat mahdollisuuden hankkia tilaajavastuulain edellyttämät tiedot yhdestä palvelusta hallinnollista taakkaa ja kustannuksia alentavana asiana.

Selvitysvelvollisuuden täyttämiseen vaadittavien tietojen hankkiminen koettiin yrityksissä tarpeeksi helpoksi. Selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi yritykset käyttivät sähköisiä palveluja, joita on luotu helpottamaan yritysten lakisääteisten selvitys- ja tiedonantovelvollisuuksien täyttämistä.

Kaikki vastanneista käyttivät tilaajavastuulain velvoittamien selvitysten ja tietojen hankkimisessa apunaan Suomen Tilaajavastuu Oy:n ylläpitämää verkkopalvelua. Jo-

kaisella vastaajayrityksellä oli käytössä sen molemmat palvelukokonaisuudet; Tilaajavastuu.fi-palvelu, johon kuuluvat Luotettava Kumppani-, Raportit- ja Valvoja-palvelut sekä Veronumero.fi-palvelukokonaisuus. (SuomenTilaajavastuu Oy 2014c.)

Myös ensimmäinen päivä joulukuuta 2014 käyttöön otettu julkinen verovelkarekisteri oli tuttu yrityksille.

## 11 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitellään johtopäätökset, joita tutkimuksen tulosten perusteella voidaan tehdä. Lisäksi luvussa arvioidaan tämän tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä.

### 11.1 Tilaajavastuulain selvitysvelvollisuus

Tilaajavastuulaki tullessaan voimaan vuonna 2007 on siitä lähtien torjunut harmaata taloutta ja epäreilua kilpailua yritysten välillä. Samalle laki on velvoitteittensa kautta edistänyt reilua kilpailua ja antanut yrityksille mahdollisuuksia parantaa kilpailukykyään. Haminan satama-alueen terminaali- ja kemianteollisuuden yritykset kokevat tilaajavastuulain toimivaksi ja selvitysvelvollisuuden muuttamisen ja kehittämisen palvelevan yrityksiä toiminnassaan.

Tutkimuksen yksi tärkeimpiä johtopäätöksiä on, että yrityksissä ollaan ajan tasalla ja tiedostetaan tilaajavastuulain muutokset. Selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi yrityksissä on otettu käyttöön tarjolla olevat verkkopalvelut ja työvälineet. Muuttuvan tilaajavastuulain velvoitteiden mukaisesti harjoitettuna liiketoiminnan koettiin pystyvän vastaamaan paremmin kilpailuun ja pysyvän irti epäreilusta liiketoiminnasta.

Täyttä selvyyttä siitä, ovatko yritysten sopimuspuolina toimivat yritykset aina täyttäneet selvitysvelvollisuutensa ei yrityksillä ollut. Yritykset eivät olleet täysin tietoisia laiminlyöntimaksujen tai verovelkaisten sopimuspuolien määrästä. Kuitenkaan näillä asioilla, niin keskeisiä kun ne ovatkin, ei ole suurtakaan vaikutusta tutkimuksessa mukana olleisiin yrityksiin, heidän luottamukseensa sopimuspuoliaan kohtaan tai oman yrityksen luotettavuuteen.

## 11.2 Hallinnollista taakkaa ja kustannuksia

Tilaajavastuusta johtuvaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia kyetään tulevaisuudessa varmasti vieläkin vähentämään vaikka jo nyt on tehty ja kehitetty paljon asian eteen. Sähköisten palvelujen käyttö selvitys- ja tiedonantovelvollisuudessa on arkipäivää yrityksissä.

Yritysten luottamusta sitä kohtaan, että niiden sopimuspuolet toimivat, joitain poikkeuksia lukuun ottamatta lain mukaisesti voidaan pitää vahvana. Juuri luotettavuuteen muutoksilla mielestäni pyritään. Samalla kun selvitysvelvollisuutta lisätään, velvollisuuksien täyttämistä tehdään mahdollisimman nopeaa ja vaivatonta. Yhteispanoksena syntyy kokonaisuus joka tällä hetkellä toimii Haminan satama-alueen terminaali- ja kemianteollisuuden yrityksissä.

## 11.3 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimuksen luotettavuudesta käytetään myös nimitystä reliabiliteetti. Reliabiliteetti kuuluu usein kvantitatiiviseen tutkimukseen. Se ilmaisee, kuinka toistettavasti ja luotettavasti tutkimusmenetelmä mittaa haluttua asiaa. (Hiltunen 2009.) Tämän tutkimuksen kyselytutkimus oli kaikille yrityksille sama, mutta kyselyyn pystyi vastaamaan myös vapaamuotoisesti kyselyn loppuun. Toistettavuus ei paljoa tässä tutkimuksessa kärsinyt, sillä kukaan vastanneista ei antanut vapaamuotoista kirjallista vastausta. Luotettavuuden osalta tutkimus ei kärsinyt vaikka vapaamuotoisia vastauksia tullutkaan ja otanta toteutui pienempänä. Luotettavuutta voidaan pitää hyvänä myös koska vastaajina olivat tarkkaan valitut yritykset Haminan satama-alueelta ja vastauksissa ei ollut merkittäviä eroja vastanneiden kesken. Voidaan arvioida ettei tutkimuksen tulokset kärsineet valitusta tutkimusmenetelmästä. Vaihtoehtoisesti kyselytutkimukset olisivat olleet toteutettavissa teemahaastatteluina.

Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä. Tämän tutkimuksen validiteetti pyrittiin saavuttamaan kyselytutkimuksen kyselyjen johdonmukaisuudella ja jäsentelyllä sekä vastanneen kohderyhmän valinnalla. (Hiltunen 2009.) Kyselytutkimuksen yksinkertaisista vastausvaihtoehdoista johtuen jättivät vastukset paljon tul-

kinnanvaraa tutkimuksessa. Vapaamuotoisten vastausten puutteessa joutui tutkija tekemään omia johtopäätöksiä.

## 12 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön aihe oli jokseenkin haastava, koska tutkijalla ei ollut aiempaa kokemusta juuri tilaajavastuulaista. Käsitteet harmaa talous ja reilu kilpailu olivat tuttuja sekä tiesin, että ennen kuin yritykset solmivat sopimuksen sopimuspuolen kanssa tulisi sen selvittää sopimuspuolen luotettavuus. Tutustuessani tilaajavastuulain selvitysvelvollisuuden avautui aihe viimeistään minulle. Etsiessäni materiaalia ja hyviä lähteitä teoriaosuuteeni tueksi huomasin, ettei tilaajavastuulaki ole ollut olemassa kovinkaan montaa vuotta ja että se on ollut muuttumassa jo vuosien ajan. Samalla selvisi, että muutokset ovat myös jakaneet mielipiteitä. Tästä kerron luvussa myöhemmin lisää koskien jatkotutkimusaiheita.

Tutkimuksen tavoite oli selvittää kuinka tilaajavastuunlain muutokset vaikuttavat Haminan satama-alueen yrityksiin. Tutkimustulokset tuskin olisivat olleet kovinkaan paljoa erilaiset vaikka tutkimukseen olisi saatu enemmän alueen yrityksiä vastaamaan. Tutkimuksen painopisteiksi muodostuivat selvitysvelvollisuuden muutosten lisäksi myös itse tilaajavastuulain toimivuus ja se kuinka yritykset kykenevät nyt ja tulevaisuudessa helpommin selviytymään lain selvitysvelvollisuuden velvoitteista. Näihin asioihin tutkimuksen tuloksetkin suuresti painottuivat.

Tutkimuksen käyttökelpoisuus ja hyödyllisyys itse yrityksille tuskin on kovinkaan suuri, sillä tutkimukseen vastanneet yritykset olivat tietoisia muutoksista ja omien sekä vastapuolien velvoitteiden lisääntymisestä.

Tilaajavastuulain muutokset ovat saaneet myös kovaa kritiikkiä. Muun muassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuu alueelta, joka vastaa tilaajavastuulain valvonnasta koko maassa on ilmoittanut, että heidän mukaansa muutokset vähentäisivät valvonnan tehoa ja antaisivat lisää tilaa harmaalle taloudelle (Aluehallintovirasto 2014). Tässä voisi olla yksi jatkotutkimusaihe.

Tilaajavastuulaki on ollut jatkuvassa kehityksessä viime vuosina. Tilaajavastuulain muutoksia onkin tarkoitus jatkaa tulevaisuudessa. Jatkotoimissa tarkastellaan mahdollisuutta poissulkea velvollisuutensa laiminlyönyt tarjoajan julkisista hankinnoista. Pidemmällä ajanjaksolla on tarkoitus selvittää muun muassa veronumeron käyttöä rakennusalan ulkopuolelle ja ryhmäkannelainsäädännön uudistamista, tartutaan alipalkkauksen epäkohtiin ja hallinnollisiin seuraamuksiin työsuojausasioissa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014.) Tulevaisuuden jatkotutkimusaihe voisikin koskea uusia tilaajavastuulain muutoksia.

## LÄHTEET

Aluehallintovirasto. 2014a. Tiedotteet 2014. Tilaajavastuulain uudistus lisäisi harmaata taloutta ja turhaa byrokratiaa. Saatavissa:

<https://www.avi.fi/web/avi/-/tilaajavastuulain-uudistus-lisaisi-harmaata-taloutta-ja-turhaa-byrokratiaa> [viitattu 18.10.2014].

Aluehallintovirasto. 2014b. Tilaajavastuulain valvonta. Saatavissa:

[http://www.tyosuojelu.fi/fi/etela\\_tilaajavastuu](http://www.tyosuojelu.fi/fi/etela_tilaajavastuu) [viitattu 2.8.2014].

Finlex.2006a. Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. 22.12.2006/1233. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233> [viitattu 29.7.2014].

Finlex. 2014b. HE 161/2014. Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140161> [viitattu 2.8.2014].

Finlex. 2014l. HE 161/2014. Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140161> [viitattu 15.8.2014].

HaminaKotka. Saatavissa: <http://www.haminakotka.fi/fi/hamina> [viitattu 22.9.2014].

Hankinnat.fi. 2014. Hallitus esittää tilaajavastuulakiin uudistuksia. Saatavissa:

<http://www.hankinnat.fi/fi/malleja-ja-lainsaadantoa/hankintauutisia/lainsaadanto/tilaajavastuulakiin-uudistuksia/Sivut/default.aspx> [viitattu 24.10.2014].

Hiltunen, L. 2009. Graduryhmä. Validiteetti ja reliabiliteetti. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa:

[http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius\\_ja\\_reliabiliteetti.pdf](http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf) [viitattu 17.12.2014].

InToFinland. 2014. Mitä tarvitsen saadakseni veronumeron? Saatavissa:  
<http://www.intofinland.fi/fi/veronumero-rakennusalalla> [viitattu 29.9.2014].

Kauppakamari. 2014. Julkaisut. Muutoksia tilaajavastuulakiin. Saatavissa:  
<http://jasentiedote.chamber.fi/index.php/jasentiedote/Lakiasiat/Muutoksia-tilaajavastuulakiin> [viitattu 15.10. 2014].

Kaupparekisterilaki. 3§. 2014. Saatavissa:  
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061233> [viitattu 29.7.2014].

Kuntatyöntekijät. 2014. Tilaajavastuulaki muuttumassa 1.1.2015 lukien. Saatavissa:  
<http://www.kuntatyonantajat.fi/fi/ajankohtaista/uutiset/2014/Sivut/tilaajavastuulaki-2015.aspx> [viitattu 18.9.2014].

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. 2014a. Mikä on NELI? Saatavissa:  
<http://www.kyamk.fi/Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4lle/Projektit/NELI/> [viitattu 27.7.2014].

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. 2014b. Hamina Eco Port. Saatavissa:  
<http://www.kyamk.fi/Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4lle/Projektit/NELI/Hankkeet/Hamina%20Eco%20Port/> [viitattu 27.7.2014].

Paukku P. Puhelinhaastattelu 3.5.2014. Kotka. Projektipäällikkö, TriK, SULOIN, Hamina EcoPort.

Råman T. Tilaajavastuuta ja tilaajan vastuuta. Infra ry:n aikakauslehti 5/2011. Saatavissa: <http://www.rakennusmedia.fi/Download.aspx?id=8345&type=1> [viitattu 13.8.2014].

SuomenTilaajavastuu Oy. 2014a. Tilaajavastuulaki. Saatavilla:  
<https://www.tilaajavastuu.fi/tilaajavastuulaki/> [viitattu 29.9.2014].



SuomenTilaajavastuu Oy. 2014b. Historia. Saatavilla:

<https://www.tilaajavastuu.fi/yrityksesta/historia/> [viitattu 29.9.2014].

SuomenTilaajavastuu Oy. 2014c. Palvelut ja tuotteet. Saatavilla:

<https://www.tilaajavastuu.fi/palvelut-ja-tuotteet/> [viitattu 29.9.2014].

Tieteen termipankki. 2014. Saatavissa:

[http://www.tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:julkisoikeudellinen\\_yhteisö](http://www.tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:julkisoikeudellinen_yhteisö) [viitattu 29.7.2014].

Tilaajavastuu.fi. 2014. Tilaajavastuu.fi -palvelun hyödyt yrityksille ja yhteiskunnalle.

Saatavissa: <https://www.tilaajavastuu.fi/wp-content/uploads/2014/06/Suomen-tilaajavastuu-Oy-selvitys-yhteiskunnallisista-hy%C3%B6dyist%C3%A4.pdf> [viitattu 29.9.2014].

Turvallisuus teollisuuspuistossa. Opas teollisuuspuistossa toimiville yrityksille. 2008.

Saatavissa: [http://virtual.vtt.fi/virtual/teollisuuspuisto/Teollisuuspuisto\\_opas.pdf](http://virtual.vtt.fi/virtual/teollisuuspuisto/Teollisuuspuisto_opas.pdf) [viitattu 22.9.2014].

Työelämä- ja markkinaosasto. 2012. TEM raporteja 26/2012. Saatavissa:

[http://www.tem.fi/files/34808/TEMrap\\_26\\_2012.pdf](http://www.tem.fi/files/34808/TEMrap_26_2012.pdf) [viitattu 12.8.2014].

Työelämä- ja markkinaosasto. 2014. TEM raporteja 1/2014. Saatavissa:

[https://www.tem.fi/files/38466/TEMrap\\_1\\_2014\\_web\\_10012014.pdf](https://www.tem.fi/files/38466/TEMrap_1_2014_web_10012014.pdf) [viitattu 1.9.2014].

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2014. Tiedotteet: kuluttajat ja markkinat. Saatavissa:

[https://www.tem.fi/kuluttajat\\_ja\\_markkinat/tiedotteet\\_kuluttajat\\_ja\\_markkinat?89512\\_m=116064](https://www.tem.fi/kuluttajat_ja_markkinat/tiedotteet_kuluttajat_ja_markkinat?89512_m=116064) [viitattu 15.12.2014].

Työsopimuslaki. (55/2001). 1.luku 7§ 3.momentti. Saatavissa:

<http://www.tyosuojelu.fi/fi/vuokratyo> [viitattu 29.7.2014].

Verohallinto. 2014a. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa\\_Verohallinnosta/Harmaan\\_talouden\\_torjunta/Harmaan\\_talouden\\_maaritelma\(14464\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Tietoa_Verohallinnosta/Harmaan_talouden_torjunta/Harmaan_talouden_maaritelma(14464)) [viitattu 2.8.2014].

Verohallinto. 2014b. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Veronumero/Tiedonantovelvollisuus\\_rakennusurakoista\(27333\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Veronumero/Tiedonantovelvollisuus_rakennusurakoista(27333)) [viitattu 3.8.2014].

Kysymykset:

Oletteko tietoinen, että tilaajavastuulakiin on tekeillä muutoksia mm. verotusta ja eläkevakuuttamista sekä työterveydenhuollon järjestämistä koskien?

- Kyllä olen
- En ole
- En kaikista
- Mistä ette

Onko Suomen Tilaajavastuu Oy:n ”Luotettava Kumppani” – palvelu Teille tuttu ja onko se käytössä yrityksessänne?

- Kyllä on tuttu ja käytössä
- Tuttu muttei käytössä
- Ei kumpaakaan

Onko Veronumero.fi – palvelu käytössä yrityksessänne?

- Kyllä
- Ei

Onko selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi vaadittavien tietojen saanti mielestänne tarpeeksi helppoa?

- Kyllä on
- Ei ole
- Jokseenkin helppoa

Onko julkinen verovelkarekisteri Teille tuttu?

- Kyllä on
- Ei ole

Uskotteko jonkin/joidenkin yhteistyökumppaneidenne käyttävän ns. harmaata työvoimaa?

- Kyllä
- En

Uskotteko tilaajavastuulain muutosten ehkäisevän harmaata taloutta ja edistävän reilua kilpailua?

- Kyllä
- En

Onko yrityksellänne verovelkaista sopimus Kumppania?

- Kyllä on
- Ei ole
- En ole tietoinen asia

Kuinka usein saatte aliurakoitsijoiltanne/ sopimuspuoliltanne raportin koskien heidän työvoimaansa? (kansalaisuus, työluvat, työntekijöiden vaihtuvuus)

- Kerran kuussa
- Kerran tai kaksi 6 kuukaudessa
- Noin kerran vuodessa/ sopimuskauden aikana

Onko Teidän sopimuspuolena olevalle yritykselle määrätty selvitysvelvollisuuden laiminlyönnistä laiminlyöntimaksua?

- Kyllä
- Ei
- En tiedä

Onko tilaajavastuulaki aiheuttanut Teille/yrityksellenne enemmän työtä/ hallinnollista taakkaa ja kustannuksia kuluneen vuoden 2014 aikana kuin aiemmin?

- Kyllä, kaikkia näitä
- Ei ollenkaan
- Työtä muttei kuluja

Mitä arvelette tilaajavastuulain muutosten tuovan vuonna 2015 yrityksellenne enemmän kuin tällä hetkellä? (*valitkaa kaikki vaihtoehdot, jotka koette muuttuvan*)

- Lisää työtaakkaa
- Lisää kustannuksia

Koetteko tilaajavastuulain muutokset positiivisena asiana vai negatiivisena?

- Positiivisena
- Negatiivisena

Vapaamuotoinen vastauksenne / arvionne siitä, miten tilaajavastuulain muutokset ovat vaikuttaneet ja tulevat vaikuttamaan yrityksenne toimintaan: